

Príloha – Závery mimoriadneho zasadnutia Európskej rady (1. a 2. októbra 2020)

Európska rada

**V Bruseli 2. októbra 2020
(OR. en)**

EUCO 13/20

**CO EUR 10
CONCL 6**

POZNÁMKA

Od:	Generálny sekretariát Rady
Komu:	Delegácie
Predmet:	Mimoriadne zasadnutie Európskej rady (1. a 2. októbra 2020) – závery

Delegáciám zasielame závery, ktoré prijala Európska rada na uvedenom zasadnutí.

I. PANDÉMIA COVID-19

1. Európska rada podrobne rokovala o zvládaní pandémie COVID-19. V tejto ťažkej situácii je odhodlaná konať jednotne a vyzýva Radu, aby spolu s Komisiou ešte viac zintenzívnili celkové koordinačné úsilie a prácu v súvislosti s vývojom a distribúciou vakcíny na úrovni EÚ. Európska rada sa bude k tejto otázke pravidelne vracat'.

II. JEDNOTNÝ TRH, PRIEMYSELNÁ POLITIKA A DIGITÁLNA OBLASŤ

2. Pandémia COVID-19 bude mať dlhodobý vplyv na európske a svetové hospodárstvo. Zvýraznila prednosti, ako aj závislosti Európy. Inkluzívny a udržateľný rast, konkurencieschopnosť, zamestnanosť, prosperita a úloha Európy na globálnej scéne si teraz viac ako kedykoľvek predtým vyžadujú silnú hospodársku základňu.
3. Európska rada sa v júli dohodla na bezprecedentnom balíku na podporu obnovy s cieľom bojovať proti vplyvu COVID-19 na naše hospodárstva a spoločnosti a podporiť robustnú obnovu Európy, ako aj transformáciu a reformu našich hospodárstiev. Oba vzájomne sa podporujúce piliere takejto obnovy – zelená transformácia a digitálna transformácia – podporia spolu so silným a komplexným jednotným trhom nové formy rastu, súdržnosť a konvergenciu a posilnia odolnosť EÚ. Kľúčovým cieľom Únie je dosiahnuť strategickú autonómiu a zároveň zachovať otvorené hospodárstvo.

Jednotný trh a priemyselná politika

4. Európska rada zdôrazňuje, že je potrebné vrátiť sa čo najskôr k normálnemu fungovaniu jednotného trhu. To však nestačí: poučíme sa z krízy spôsobenej pandemiou COVID19, budeme sa zaoberať zostávajúcou fragmentáciou, prekážkami a slabými stránkami a zvýšime svoje ambície. Európska rada schvaľuje závery Rady z 21. septembra 2020 o prehĺbenom jednotnom trhu pre rozsiahlu obnovu a konkurencieschopnú, udržateľnú Európu a konkrétne vyzýva na:

- prísne vykonávanie a presadzovanie pravidiel jednotného trhu v súlade s Akčným plánom presadzovania jednotného trhu, ktorý vypracovala Komisia;
 - odstránenie zostávajúcich neopodstatnených prekážok, najmä v oblasti služieb, a nevytváranie nových;
 - aktualizáciu európskeho rámca hospodárskej súťaže s cieľom zabezpečiť, aby zodpovedal výzvam, ktoré prináša zelená transformácia, digitálna transformácia a vyvíjajúca sa globálna situácia. Tento rámec musí hospodárskym subjektom poskytnúť jasné pravidlá a podporovať inováciu, a to aj v digitálnom sektore. Mala by sa preskúmať možnosť prijatia pravidiel týkajúcich sa systémovej úlohy a zodpovednosti online platforiem s významnými sieťovými účinkami. Európska rada so záujmom očakáva výsledok prebiehajúceho preskúmania pravidiel hospodárskej súťaže, ktoré vykonáva Komisia a ktorého prvé výsledky sa očakávajú v roku 2021. V tejto súvislosti sa musia zohľadniť vplyvy globalizácie a rozvoja digitálneho hospodárstva;
 - formovanie nového systému globálnej správy hospodárskych záležitostí založeného na ambicióznom a vyváženom programe voľného obchodu, ktorého stredobodom je WTO, so zreteľom na našu ochranu pred nekalými praktikami a zneužívaním, ako aj na zabezpečenie reciprocity. Malo by sa aktualizovať nariadenie o presadzovaní, mala by sa urýchliť práca na návrhu nástroja medzinárodného obstarávania a mali by sa vypracovať ďalšie nástroje na riešenie rušivých vplyvov zahraničných subvencií na jednotnom trhu;
 - investície do vzdelávania, odbornej prípravy a účinného využívania zručností, aby sa zachovalo a vytvorilo viac pracovných miest, podporila hospodárska a sociálna prosperita a vykonávali potrebné politiky sociálnej ochrany v súlade so zmluvami.
5. EÚ musí presadzovať ambicióznou európsku priemyselnú politiku, aby sa jej priemysel stal udržateľnejším, ekologickejšim, globálne konkurencieschopnejším a odolnejším. Európska rada vyzýva Komisiu, aby určila strategické závislosti, najmä v najcitlivejších priemyselných ekosystémoch, ako napríklad v oblasti zdravia, a aby navrhla opatrenia na zmiernenie týchto závislostí, okrem iného diverzifikáciou výrobných a dodávateľských reťazcov, zabezpečením tvorby strategických zásob, ako aj posilnením produkcie a investícií v Európe. Vyzýva na:

- zabezpečenie rovnakých podmienok, regulačného prostredia a rámca štátnej pomoci, ktoré podporujú inováciu a uľahčujú plné zapojenie MSP;
- rozvoj nových priemyselných aliancií, a to aj v oblasti surovín, zdravotníckeho vybavenia, mikroprocesorov, bezpečných telekomunikačných sietí, nízkouhlíkových odvetví a priemyselných cloudov a platforiem;
- zintenzívnenie pomoci pre existujúce dôležité projekty spoločného európskeho záujmu v oblasti batérií a mikroelektroniky a pre projekty, ktoré vypracúvajú členské štáty a priemysel v rámci rozličných aliancií (napríklad v oblasti internetu vecí, čistého vodíka), s cieľom prekonať zlyhania trhu a umožniť prelomovú inováciu. Európska rada vyzýva Komisiu, aby pomohla členským štátom vypracúvať nové dôležité projekty spoločného európskeho záujmu. Okrem toho vyzýva na ďalšie posilnenie synergií medzi využívaním finančných prostriedkov EÚ a členských štátov, pokiaľ ide o kľúčové technologické projekty, pri súčasnom zaistení transparentnosti a otvorenej účasti MSP;
- rozvoj autonómie EÚ vo vesmírnom sektore a integrovanejšiu priemyselnú základňu v oblasti obrany.

Digitálna oblasť

6. Pandémia COVID-19 ešte viac zvýraznila potrebu urýchliť digitálnu transformáciu v Európe. Využitie príležitostí, ktoré táto transformácia ponúka, je kľúčové pre posilnenie našej hospodárskej základne, zabezpečenie našej technologickej suverenity, posilnenie našej globálnej konkurencieschopnosti, uľahčenie zelenej transformácie, tvorbu pracovných miest a zlepšovanie života občanov. Vybudovaním skutočne digitálneho jednotného trhu sa vytvorí domáci rámec, ktorý európskym spoločnostiam umožní rásť a rozširovať sa.

Európska rada so záujmom očakáva návrh aktu o digitálnych službách, ktorý má Komisia predložiť do konca tohto roku, a vyzýva ju, aby do marca 2021 predložila komplexný „digitálny kompas“, v ktorom sa stanovia konkrétne digitálne ambície EÚ do roku 2030. Týmto kompasom by sa mal vytvoriť systém monitorovania európskych strategických digitálnych kapacít a spôsobilostí a načrtnúť prostriedky a kľúčové míľniky na dosiahnutie našich ambícií.

7. Na získanie digitálnej suverenity musí EÚ vybudovať skutočne digitálny jednotný trh, posilniť svoju schopnosť vymedziť si vlastné pravidlá, prijímať autonómne technologické rozhodnutia a rozvíjať a zavádzať strategické digitálne kapacity a infraštruktúru. Na medzinárodnej úrovni EÚ využije svoje nástroje a regulačné právomoci na to, aby pomohla pri formovaní globálnych pravidiel a noriem. EÚ zostane otvorená pre všetky spoločnosti, ktoré dodržiavajú európske pravidlá a normy. Digitálny rozvoj musí chrániť naše hodnoty, základné práva a bezpečnosť a musí byť sociálne vyvážený. Takýto prístup zameraný na človeka zvýši atraktivnosť európskeho modelu.
8. Na digitálnu transformáciu sa sprístupní najmenej 20 % finančných prostriedkov v rámci Mechanizmu na podporu obnovy a odolnosti, a to aj pre MSP. Spolu s finančnými prostriedkami v rámci VFR by tieto finančné prostriedky mali pomôcť pri dosahovaní cieľov, ako sú:
 - podpora európskeho rozvoja novej generácie digitálnych technológií vrátane superpočítačov a kvantovej výpočtovej techniky, blockchainu a umelej inteligencie sústredenej na človeka;
 - rozvoj kapacít v strategických digitálnych hodnotových reťazcoch, najmä mikroprocesorov;
 - urýchlenie zavádzania bezpečných sieťových infraštruktúr s veľmi vysokou kapacitou vrátane optických vlákien a 5G v celej Európskej únii;
 - posilnenie schopnosti EÚ chrániť sa pred kybernetickými hrozbami, zaistiť bezpečné komunikačné prostredie, najmä prostredníctvom kvantového šifrovania, a zabezpečiť prístup k údajom na justičné účely a na účely presadzovania práva;

- využitie plného potenciálu digitálnych technológií na dosiahnutie ambiciózných cieľov v oblasti životného prostredia a klímy zahrnutých do balíku z júla;
 - modernizácia digitálnych kapacít vo vzdelávacích systémoch.
9. Európska rada víta európsku dátovú stratégiu, ktorou sa podporujú globálne digitálne ambície EÚ spočívajúce vo vybudovaní skutočného konkurencieschopného európskeho dátového hospodárstva a ktorou sa zároveň zaistuje presadzovanie európskych hodnôt a vysoká úroveň bezpečnosti údajov, ochrany údajov a súkromia. Zdôrazňuje, že je potrebné pohotovejšie sprístupňovať vysokokvalitné údaje a podporovať a umožňovať lepšie zdieľanie a združovanie údajov, ako aj interoperabilitu. Európska rada víta vytvorenie spoločných európskych dátových priestorov v strategických odvetviach a predovšetkým vyzýva Komisiu, aby sa prioritne zaoberala priestorom pre údaje týkajúce sa zdravia, ktorý by sa mal zriadiť do konca roka 2021.
10. Európska rada zdôrazňuje, že je potrebné vytvoriť dôveryhodné, bezpečné a zabezpečené európske cloudové služby s cieľom zaistiť, aby sa európske údaje mohli uchovávať a spracúvať v Európe v súlade s európskymi pravidlami a normami. Víta preto koncepciu infraštruktúry „federovaného“ cloudu na úrovni EÚ a vyzýva Komisiu, aby v tejto práci urýchlene pokročila. Rozsiahlejšia európska cloudová kapacita by spolu s rámcom na posilnenie interoperability mala taktiež umožniť zavádzanie bezpečných a zabezpečených verejných a súkromných digitálnych riešení založených na cloude, čo zahŕňa aj zaistenie rýchlejšieho, efektívnejšieho, pohodlnejšieho a transparentnejšieho prístupu k službám elektronickej verejnej správy.
11. Európska rada schvaľuje závery Rady z 9. júna 2020 o formovaní digitálnej budúcnosti Európy. Vyzýva EÚ a členské štáty, aby v plnej miere využívali súbor nástrojov EÚ pre kybernetickú bezpečnosť 5G prijatý 29. januára 2020, a najmä aby uplatňovali príslušné obmedzenia týkajúce sa vysokorizikových dodávateľov v prípade kľúčových aktív, ktoré sú v koordinovaných posúdeniach rizík EÚ vymedzené ako kritické a citlivé. Európska rada zdôrazňuje, že potenciálni dodávatelia technológií 5G sa musia posudzovať na základe spoločných objektívnych kritérií.

12. Európska rada tiež naliehavo vyzýva všetky členské štáty, aby s cieľom zabezpečiť rýchle zavedenie 5G v celej EÚ predložili do konca tohto roka Komisii svoje vnútroštátne plány na zavedenie 5G, ako sa uvádza v akčnom pláne pre 5G.
13. EÚ musí byť svetovým lídrom v rozvoji bezpečnej, dôveryhodnej a etickej umelej inteligencie. Európska rada vyzýva Komisiu, aby:
 - navrhla, ako zvýšiť európske a vnútroštátne verejné a súkromné investície do výskumu umelej inteligencie, jej inovácie a zavádzania;
 - zabezpečila lepšiu koordináciu, viac sietí a synergií medzi európskymi výskumnými centrami na základe excelentnosti;
 - poskytla jasné, objektívne vymedzenie vysokorizikových systémov umelej inteligencie.
14. Európska rada vyzýva na vytvorenie celounijného rámca pre bezpečnú verejnú elektronickú identifikáciu (e-ID) vrátane interoperabilných elektronických podpisov s cieľom poskytnúť ľuďom kontrolu nad ich online totožnosťou a údajmi, ako aj umožniť prístup k verejným, súkromným a cezhraničným digitálnym službám. Vyzýva Komisiu, aby do polovice roka 2021 predložila návrh iniciatívy zameranej na „európsku digitálnu identifikáciu“.

Ďalšie kroky

15. Európska rada sa k témam jednotného trhu, priemyselnej politiky a digitálnej oblasti vráti na svojom zasadnutí v marci 2021. V tejto súvislosti posúdi aj situáciu týkajúcu sa práce na dôležitej otázke zdaňovania digitálneho hospodárstva.

III. VONKAJŠIE VZŤAHY

Východné Stredozemie

16. Strategickým záujmom EÚ je stabilné a bezpečné prostredie vo východnom Stredozemí a rozvoj vzájomne výhodného vzťahu s Tureckom založeného na spolupráci. V tejto súvislosti je absolútnou požiadavkou pokračovanie v dialógu v dobrej viere a zdržanie sa jednostranných krokov, ktoré sú v rozpore so záujmami EÚ a porušujú medzinárodné právo a zvrchované práva členských štátov EÚ. Všetky rozdielne postoje sa musia vyriešiť prostredníctvom mierového dialógu a v súlade s medzinárodným právom. V tejto súvislosti Európska rada opätovne potvrdzuje svoju plnú solidaritu s Gréckom a Cyprom, ktorých zvrchovanosť a zvrchované práva musia byť rešpektované.
17. EÚ víta nedávne opatrenia na budovanie dôvery zo strany Grécka a Turecka, ako aj oznámenie, že opätovne nadviažu priame prieskumné rozhovory zamerané na vymedzenie hraníc kontinentálneho šelfu a výhradnej hospodárskej zóny týchto dvoch krajín. Je potrebné zabezpečiť, aby toto úsilie pretrvávalo a rozširovalo sa.
18. Európska rada na druhej strane dôrazne odsudzuje porušovanie zvrchovaných práv Cyperskej republiky, ktoré musí skončiť. Európska rada vyzýva Turecko, aby sa v budúcnosti zdržalo podobných krokov, ktoré porušujú medzinárodné právo. Európska rada podčiarkuje, že vymedzenie hraníc kontinentálneho šelfu a výhradnej hospodárskej zóny by sa malo riešiť prostredníctvom dialógu a rokovaní v dobrej viere, pri úplnom rešpektovaní medzinárodného práva, a vyzýva Turecko, aby akceptovalo výzvu Cypru zapojiť sa do dialógu s cieľom vyriešiť všetky spory medzi Tureckom a Cyprom, ktoré súvisia s morským prostredím.

19. Európska rada podporuje urýchlené obnovenie rokovaní pod záštitou OSN a naďalej sa plne zaväzuje ku komplexnému riešeniu cyperského problému v rámci OSN a v súlade s príslušnými rezolúciami BR OSN vrátane rezolúcií BR OSN č. 550 a č. 789, a v súlade so zásadami, na ktorých je EÚ založená. To isté očakáva od Turecka. EÚ je pripravená zohrať aktívnu úlohu pri podpore týchto rokovaní, a to aj vymenovaním zástupcu pri obnovení misii dobrých služieb OSN.
20. Pod podmienkou, že sa bude vynakladať konštruktívne úsilie na zastavenie nelegálnych činností voči Grécku a Cypru, Európska rada sa dohodla, že začne realizovať pozitívnu politickú agendu EÚ a Turecka s osobitným dôrazom na modernizáciu colnej únie a uľahčenie obchodu, kontakty medzi ľuďmi, dialógy na vysokej úrovni a pokračujúcu spoluprácu v oblasti migrácie v súlade s vyhlásením EÚ a Turecka z roku 2016. Európska rada vyzýva svojho predsedu, aby v spolupráci s predsedníčkou Komisie a s podporou vysokého predstaviteľa v tomto zmysle vypracovali návrh na oživenie agendy EÚ a Turecka.
21. EÚ pripomína a opätovne potvrdzuje svoje predchádzajúce závery o Turecku z októbra 2019 a uvádza, že v prípade opätovných jednostranných krokov alebo provokácií porušujúcich medzinárodné právo použije všetky nástroje a možnosti, ktoré má k dispozícii, a to aj podľa článku 29 ZEÚ a článku 215 ZFEÚ, aby ochránila svoje záujmy, ako aj záujmy svojich členských štátov.

Európska rada bude naďalej podrobne monitorovať vývoj a k uvedeným otázkam sa náležite vráti a podľa potreby prijme rozhodnutia, najneskôr na svojom decembrovom zasadnutí.

22. Napokon, Európska rada vyzýva na zvolanie viacstrannej konferencie o východnom Stredozemí a vyzýva vysokého predstaviteľa, aby sa zapojil do rozhovorov o jej organizácii. Modalita ako účasť, rozsah a harmonogram tejto konferencie spoločne dohodnú všetky zúčastnené strany. Konferencia by sa mohla venovať otázkam, na ktoré je potrebné nájsť multilaterálne riešenia, vrátane vymedzenia námorných hraníc, bezpečnosti, energetiky, migrácie a hospodárskej spolupráce.

Čína

23. Európska rada víta ústnu správu o zasadnutí vedúcich predstaviteľov EÚ s prezidentom Si Ťin-pchingom, ktoré sa konalo 14. septembra, ako aj podpísanie dohody o zemepisných označeniach. Zdôrazňuje, že je potrebné obnoviť rovnováhu v hospodárskych vzťahoch a zaviesť reciprocitu. Pripomína cieľ dokončiť do konca tohto roka rokovania o ambicióznej komplexnej investičnej dohode medzi EÚ a Čínou, ktorou sa riešia súčasné asymetrie v prístupe na trh, prispieva k rovnakým podmienkam a stanovujú zmysluplné záväzky v oblasti udržateľného rozvoja. Vyzýva tiež Čínu, aby splnila svoje predchádzajúce záväzky týkajúce sa riešenia prekážok prístupu na trh, dosiahla pokrok v otázke nadmernej kapacity a zapojila sa do rokovaní Svetovej obchodnej organizácie o priemyselných dotáciách.
24. Európska rada nabáda Čínu, aby prevzala väčšiu zodpovednosť za riešenie globálnych výziev. To zahŕňa najmä prijatie ambicióznejších opatrení v oblasti klímy v súlade s cieľmi Parížskej dohody a opatrení v oblasti biodiverzity a podporu multilaterálnej reakcie na pandémiu COVID-19, najmä pokiaľ ide o liečbu a vakcíny, nezávislé preskúvanie medzinárodnej zdravotnej reakcie a odpustenie dlhu ako nevyhnutnú podmienku zotavenia sa z pandémie, najmä v Afrike. Európska rada víta ako významný krok správnym smerom vyhlásenie prezidenta Si Ťin-pchinga vydané po videokonferencii vedúcich predstaviteľov, že Čína sa bude usilovať dosiahnuť uhlíkovú neutralitu do roku 2060.
25. Európska rada zdôrazňuje, že je vážne znepokojená situáciou v oblasti ľudských práv v Číne vrátane vývoja v Hongkongu a zaobchádzania s príslušníkmi menšín, ako sa uviedlo na júnovom samite EÚ – Čína a na zasadnutí vedúcich predstaviteľov 14. septembra.
26. Európska rada opätovne potvrdzuje politický prístup k vzťahom medzi EÚ a Čínou, ako sa uvádza v spoločnom oznámení Komisie a vysokej predstaviteľky „EÚ – Čína: strategická vízia“ z marca 2019, a vyzýva na ďalšie koherentné úsilie o jeho vykonávanie. Vyzýva Komisiu a vysokého predstaviteľa, aby do marca 2021 predložili správu o pokroku. So záujmom očakáva stretnutie všetkých svojich členov s prezidentom Si Ťin-pchingom v roku 2021.

Bielorusko

27. Európska rada odsudzuje neprijateľné násilie bieloruských orgánov voči pokojným demonštrantom, ako aj zastrašovanie, svojvoľné zatýkanie a zadržiavanie po prezidentských voľbách, ktorých výsledky neuznáva. Európska rada plne podporuje demokratické právo bieloruského ľudu zvoliť si svojho prezidenta v nových slobodných a spravodlivých voľbách bez vonkajšieho zasahovania. Európska rada vyzýva bieloruské orgány, aby ukončili násilie a represie, prepustili všetkých politických väzňov, rešpektovali slobodu médií a občiansku spoločnosť a začali inkluzívny národný dialóg. Súhlasí s uložením reštriktívnych opatrení a vyzýva Radu, aby bezodkladne prijala príslušné rozhodnutie. Európska rada nabáda tiež Európsku komisiu, aby vypracovala komplexný plán hospodárskej podpory pre demokratické Bielorusko.
28. Pokiaľ ide o bieloruskú jadrovú elektráreň Ostrovec, Európska rada opätovne zdôrazňuje, že je dôležité zabezpečiť jadrovú a environmentálnu bezpečnosť.

Konflikt v Náhornom Karabachu

29. Európska rada vyzýva na okamžité zastavenie násilností a naliehavo vyzýva zúčastnené strany, aby sa opätovne zaviazali k trvalému prímeriu a mierovému urovnaniu konfliktu. Straty na životoch a útrapy spôsobené civilnému obyvateľstvu sú neprijateľné. Vojenské riešenie konfliktu, ako aj zasahovanie zvonka sú neprípustné. Azerbajdžan a Arménsko by sa mali zapojiť do vecných rokovaní bez toho, aby si vopred stanovili podmienky. Európska rada vyjadruje podporu spolupredsedom Minskej skupiny OBSE a žiada vysokého predstaviteľa, aby preskúmal, ako môže EÚ ďalej podporovať proces urovnania konfliktu.

Alexej Naval'nyj

30. Európska rada odsudzuje pokus o vraždu Alexeja Naval'ného vojenskou chemickou nervovoparalytickou látkou zo skupiny „Novičok“. Použitie chemických zbraní predstavuje závažné porušenie medzinárodného práva. Európska rada vyzýva orgány Ruskej federácie, aby v plnej miere spolupracovali s Organizáciou pre zákaz chemických zbraní (OPCW) s cieľom zabezpečiť nestranné medzinárodné vyšetrovanie, ako aj to, aby boli zodpovedné osoby postavené pred súd. Európska rada sa k tejto záležitosti vráti na zasadnutí 15.–16. októbra 2020.
-